

**Covid-19 Salgınıyla Mücadele Sürecinde Konutlarından Çıkamayan Çocukların
ve Ebeveynlerinin Kentsel Mekana İlişkin Sağlık Güvenliği Algısı ve
Normalleşme Sürecinde Çocukların Fiziksel Aktivite Düzeylerine Olası Etkisi**

**Dr. Öğr. Üyesi Gözde EKŞİOĞLU ÇETİNTAĞRA
Dokuz Eylül Üniversitesi**

2019 yılının Aralık ayında ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alarak bir pandemiye dönüşen COVID-19 salgını, bireylerin, toplumların ve dolayısıyla kentsel yaşantının alışlagelen düzeyini değiştirmektedir. Bu süreçte eğitime ara verilmesi ve uzaktan eğitim yöntemine geçilmesi, 20 yaş altı bireylere sokağa çıkma kısıtlaması getirilmesi gibi uygulamalar şüphesiz ki hastalığın bulaşma riskini düşürmektedir. Ancak hem önceki çalışmalarda hem de COVID-19 sürecinde yapılan çalışmalarda kapalı alanda uzun süre kalmanın tüm bireylerde olduğu gibi çocuklarda da psikolojik ve fizyolojik sorunları tetikleyebileceği ileri sürülmektedir. Özellikle çocukların sürekli kapalı mekanda kalmasının, fiziksel aktivite düzeylerini etkiliyor olduğu da kabul edilmektedir. Çocukların sağlıklı bir gelişme için gün içinde gerçekleştirmeleri gereken orta ve yüksek şiddetteki fiziksel aktivite düzeylerini çoğunlukla dış mekan yaptığı bilinmektedir. Ancak çocuğun dış mekandan kopmuş olması, ileriki yıllarda çocuk obezitesinin ve buna bağlı rahatsızlıkların artmasına neden olabilecektir. Kabul edilmelidir ki yaşanan süreçte çocukların dış mekanda fiziksel aktiviteye katılımı beklenemez. Ancak normalleşme sürecinde çocuğun (ve ebeveyninin) kentsel mekana ilişkin kaygılarını gidererek, çocuklarını dış mekanda fiziksel aktivitelerine yönlendirmeleri gerekecektir. Dolayısıyla, normale dönüş sürecinde, çocukların dış mekanda tekrar etkileşime girebilmesinde çocuğun ve ebeveyninin, mekana dair `sağlık güvenliği algısının? düzeyini tespit etmek gerekecektir. Önerilen proje kapsamında İzmir İli Karşıyaka İlçesi sınırları içerisindeki 27 ilkokulda eğitim gören toplam 1068 çocuk / ebeveyn çiftine ulaşılarak internet üzerinden çevrimiçi bir anket uygulanacaktır. Anket uygulaması ile COVID-19 salgını öncesinde ve sürecinde çocuğun fiziksel aktivite düzeyi ve fiziksel aktiviteyi gerçekleştirdiği mekan, salgının öncesinde ve sürecinde ebeveynin çocuğunu fiziksel aktiviteye teşviki, salgının öncesinde, salgın sürecinde ve salgın sonrası normal koşullara döndüğünde çocuk/ebeveyn çiftinin kentsel mekana ilişkin algısal değerlendirmelerinin elde edilmesi hedeflenmektedir. Çalışmaya gönüllü olan katılımcıların konut yakın çevrelerindeki ve mahalle ölçeğindeki fiziksel aktivite

imkanlarını belirlemek üzere Karşıyaka ilçesindeki 27 mahalleye ilişkin sayısal coğrafi veriler incelenerek arazi kullanım durumu, mesafeler, aktivite olanakları ve aktif ulaşım imkanları belirlenecektir. Çocuk/ebeveyn çiftlerinden anket yolu ile elde edilen algısal veri ile Coğrafi Bilgi Sistemleri üzerinden elde edilecek nesnel veri karşılaştırılacaktır. Önerilen proje ile COVID-19 sonrasında çocuğun ve ebeveynin yaşadıkları mekanlara ilişkin `sağlık güvenliği algısının? ne düzeyde olduğu ve dolayısıyla bu mekanları kullanmaya hangi düzeyde istekli olduğu tespit edilecektir. Bu tespitler, yerel yönetimlerle paylaşılarak, normalleşme sürecinde çocukların kentsel mekanla etkileşime girerek fiziksel aktivitesini arttırması ve dolayısıyla fizyolojik gereksinimlerini karşılaması için ihtiyaç duyduğu mekânsal niteliklere ilişkin düzenleme yapılması gereken kentsel mekanların belirlenmesi sağlanacaktır.